

Ministerens mindre demokratiske metoder

En radio-serie om, hvordan Beskæftigelsesministeriet i en række sager brød loven, bestilte misvisende tal, slettede belastende dokumenter og vildledte Folketinget.

af Jesper Tynell, bragt i DRs Orientering på P1 mellem juni 2008 og maj 2009

- 01: Misvisende evaluering af ministers 300-timers-regel**
sendt 24. juni 2008 - 09:35 min.
- 02: Læge 'selvvalgt hjemmegående' trods jobsøgning**
sendt 24. juni 2008 - 23:24 min.
- 03: Claus Hjort afskaffede i hemmelighed sikkerhedskrav uden om Folketinget**
sendt 30. juni 2008 - 28:46 min. *****
- 04: Beskæftigelsesminister bestilte tal der skulle sætte AF i dårligt lys**
sendt 9. juli 2008 - 26:23 min. *****
- 05: Ministers brug af 300-timers-regel kendt ulovlig**
sendt 7. august 2008 - 16:13 min. *****
- 06: SFI forhindrer kontrol med ministers 300-timers-rapport**
sendt 17. september 2008 - 27:34 min.
- 07: Claus Hjort laver forsøg med sygemeldte uden om Folketinget**
sendt 5. marts 2009 - 22:53 min.
- 08: Flertal vil standse ministers forsøg med syge**
sendt 9. marts 2009 - 11:26 min.
- 09: Ministers folk sletter spor og sagsakter om misvisende SFI-rapport**
sendt 18. marts 2009 - 29:03 min. *****
- 10: Ministeriet skifter forklaring om sygeforsøg igen igen**
sendt 24. marts 2009 - 24:28 min. *****
- 11: DF skifter mening om lovlighed af forsøg med syge**
sendt 3. april 2009 - 25:35 min.
- 12: Claus Hjort vildledte Folketinget**
sendt 21. april 2009 - 14:00 min. *****
- 13: Kammeradvokaten godkender ikke sygeforsøg**
sendt 21. april 2009 - 23:09 min.
- 14: Kammeradvokaten: lovligt at aktivere syge**
sendt 29. april 2009 - 10:06 min.
- 15: Dokumenterne flød mellem SFI og Beskæftigelsesministerens chefer**
sendt 15. maj 2009 - 28:01 min. *****

Metoderapport

DR Byen den 9. september 2009

Kære FUJ-jury

Når vi i Orientering på P1 det seneste år har sendt en serie af indslag, der viser hvordan Beskæftigelsesministeriet i en række sager har brudt loven, bestilt misvisende tal, slettet belastende dokumenter og vildledt Folketinget, er det på ingen måde udtryk for, at vi på forhånd har planlagt et gravearbejde, der skulle se ministerens forhold til grundlæggende demokratiske spilleregler efter i sømmene. Vi har hverken nedsat en gravegruppe eller på forhånd valgt metoder. Serien af radioindslag er derimod løbende blevet til som led i mit daglige arbejde som Orienterings social- og retspolitisk fagmedarbejder, efterhånden som jeg på flere og flere områder har undret mig over, hvordan Beskæftigelsesministeriet uden Folketingets godkendelse har kunne fratage borgere bestemte ydelser (hhv. kontanthjælp og sygedagpenge), fjerne den forudgående kontrol af udenlandske arbejdstageres sikkerhedskvalifikationer og undret mig over, hvordan ministeriets misvisende evalueringer af ministerens politik er blevet til (SFIs evaluering af 300-timersreglen og Arbejdsmarkedsstyrelsens sammenligning af AFs og kommunernes evne til at få mennesker i arbejde).

Forfatnings-radio

En af de eneste gennemgående metodiske beslutninger har været at fravælge at undersøge fordele og ulemper ved ministerens politik. Jeg har f.eks. valgt ikke at undersøge, om det er en fordel for beskæftigelsen at udvide 300-timersreglen til at gælde andre end de ægtepar loven omfatter, og fravalgt at undersøge om forsøget med aktivering af sygemeldte får mennesker tilstrækkelig hurtigere tilbage i arbejde igen eller ej.

Det, der derimod gør de 15 indslag til en sammenhængende serie, er det fælles fokus på ministerens forhold til magtens tredeling og dermed spørgsmålene: Regerer beskæftigelsesministeren i overensstemmelse med den lovgivning, Folketinget har vedtaget? Og giver beskæftigelsesministeren Folketinget korrekte oplysninger at vedtage lovgivning på baggrund af og offentligheden korrekte oplysninger at vælge Folketingets medlemmer på baggrund af? Når jeg sammen med kolleger indimellem taler højstomt om denne tilgang til vores arbejde, kalder vi det derfor for 'forfatningsradio'. Og når det i den forbindelse er endt med at blive til en samlet serie om Beskæftigelsesministeriet under Claus Hjort Frederiksen, er det fordi det er lykkedes i indslagene at dokumentere, at netop dette ministerium de senere år har vist sig at have et anstrengt forhold til den lovgivende forsamling:

- Claus Hjort afskaffede med sin underskrift i al hemmelighed og uden om Folketinget kravene til udenlandske arbejdstageres sikkerhed i farlige job. Da det efter et halvt års arbejde lykkedes Orientering at dokumentere, at ministeren selv havde truffet beslutningen, valgte et flertal i Folketinget at

vedtage en ny lov, der pålagde ministeren at genindføre forudgående kontrol med f.eks. stilladsarbejdere og elevatormontørers sikkerhedskvalifikationer (indslag 3).

- Beskæftigelsesministeren pålagde ulovligt kommunerne at standse udbetalingen af kontanthjælp til mennesker, der ikke var omfattet af den såkaldte 300-timers-regel, som Folketinget havde vedtaget. Da Orientering ved et tilfælde opdagede denne praksis og senere kunne påpege, at ministeriet stod bag, fastslog Venstres ordfører på området, en række jurister, beskæftigelsesankenævnet og til sidst Ankestyrelsen, at det var i strid med loven. Ministeren indvilligede i, at op mod 250 familier derfor skulle have udbetalt kontanthjælp med tilbagevirkende kraft (indslag 5).
- Da beskæftigelsesministeren med en ny SFI-rapport i hånden sidste sommer kunne konstatere, at 300-timers-reglen virker efter hensigten, medgav forskeren bag undersøgelsen i Orientering, at undersøgelsen er misvisende og ikke kan dokumentere de konklusioner, ministeren lægger mest vægt på. Efter SFI først nægtede, at ministeriet løbende havde modtaget udkast og kommenteret dem mens rapporten blev skrevet, og efter ministerens medarbejdere i flere omgange havde slettet spor og sagsakter efter samarbejdet med SFI, kunne Orientering næsten et år senere dokumentere, at dokumenterne flød flittigt mellem SFI og chefer under ministeren, som også løbende sad med ved lukkede møder med SFIs forskere, mens de skrev evalueringen af ministerens politik. Claus Hjort Frederiksen har under forløbet misinformeret Folketinget ved at fastholde, at sådan kontakt mellem SFI og ministeriet ikke eksisterede. Siden har Beskæftigelsesministeriet under den nye minister i et notat til Orientering medgivet den tætte kontakt og derfor beklaget, at ministeriet ulovligt hemmeligholdt og senere slettede de dokumenter i sagen, der vidnede om et tæt samarbejde om rapporten (indslag 1, 2, 6, 9 og 15).
- For at bane vej for strukturreformen bad Beskæftigelsesministeren sine embedsmænd om at få udarbejdet statistikker, der skulle vise, at kommunerne var bedre end AF til at få ledige i arbejde. Hvordan det foregik stod en tidligere direktør i Arbejdsmarkedsstyrelsen i april 2008 frem i Orientering og fortalte om. Dermed bekræftede han, hvad vi i Orientering tidligere ved hjælp af skriftlige kilder havde dokumenteret: At ministeriet bestilte misvisende tal, der skulle sætte AF i et dårligt lys med det formål at samle flertal bag ministerens ønske om at lade kommunerne overtage beskæftigelsesindsatsen. Vores nye oplysninger i sagen fik i forsommeren 2008 Claus Hjort Frederiksen til i et samråd i Folketinget at oplyse, at det var ham selv personligt, der bad om at få fremstillet tallene, der skulle understøtte regeringens politik. Han afviste derimod, at der decideret var 'fusket med tallene'. At det slet ikke var nødvendigt at fuske med tallene fremgår dog af et skriftligt svar, ministeren har givet til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Heri medgiver han, at selve den måde han bad Arbejdsmarkedsstyrelsen om at opstille tallene på, under alle omstændigheder og dermed altid vil give indtryk af, at kommunerne er bedre end AF til at få mennesker i arbejde, også selv om det ikke er tilfældet (indslag 4).

- Uden at spørge Folketinget iværksætte beskæftigelsesministeren i foråret 2009 et forsøg med aktivering af sygemeldte. Da Orientering spurgte ministeren, hvordan han lovligt kunne gøre det ifølge loven, medgav ministerens jurister, at der ikke var hjemmel i de paragraffer, Claus Hjort Frederiksen indtil da havde henvist til, til at gennemføre forsøget. Med advokat-bistand fra Kammeradvokaten pegede ministerens folk nu i stedet på en anden paragraf, der skulle gøre forsøget lovligt at gennemføre. Men også denne udlægning af loven, måtte ministeriet senere selv underkende, da Orientering vha. lovens forarbejder kunne dokumentere, at heller ikke denne paragraf kunne bruges til at tage sygedagpengene fra de syge forsøgspersoner, der ikke ønskede at være med i forsøget. Ministeriet og Kammeradvokaten pegede herefter på en tredje paragraf i loven, som de mener, ministeren kan bruge til at gennemføre forsøget med uden først at spørge Folketinget om lov. Om det er lovligt, er endnu ikke afgjort af hverken Ankestyrelsen eller domstolene. Men ministeren har efter Orientering gik ind i sagen valgt at begrænse målgruppen for forsøget og skærpe kravene til forudgående lægelige vurdering, så ikke alle forsøgspersoner længere risikerer at miste deres sygedagpenge, hvis de afviser at være med. Undervejs i forløbet kunne vi påvise, at Claus Hjort Frederiksen havde vildledt Folketinget, da han gentagne gange oplyste overfor Arbejdsmarkedsudvalget, at Kammeradvokaten havde godkendt lovligheden af forsøget. Det viste sig efterfølgende, at ministeren udtrykkelig havde bedt Kammeradvokaten om *ikke* at undersøge netop det spørgsmål, men i første omgang på forhånd netop gå ud fra, at forsøget var lovligt. Det medgav Kammeradvokaten efterfølgende i et interview i Orientering (indslag 7, 8, 10, 11, 12, 13 og 14).

Metoden er historien

For di indslagene handler om at hemmeligholde og slette dokumenter, bryde loven, misinformere Folketinget, offentligheden osv., er der i mange tilfælde god radiofonisk dramaturgi i at fortælle historien om, hvordan vi afdækkede historien. Altså historien om, hvordan det langsomt lykkedes f.eks. at vriste dokumenter ud af ministeriet, som indeholdt spor af, at der måtte være flere dokumenter i sagen, som det så senere lykkes at få frem, for til sidst at få fingre i f.eks. det papir ministeren skrev under på, da han afskaffede forudgående kontrol med udenlandske arbejdstageres sikkerhedskvalifikationer eller den e-mail, hvori Beskæftigelsesministeriet forklarer Arbejdsmarkedsstyrelsen, hvordan tallene skal stilles op, for at få det til at se ud som om, at kommunerne er bedre end AF til at få ledige tilbage i arbejde.

For di metoden i dette detektivarbejde i mange tilfælde bliver foldet ud som selve historien i de enkelte radio-indslag, vil jeg ikke bruge juryens tid her på at gentage de konkrete og fyldige metodebeskrivelser, som allerede fremgår af indslagene. I stedet vil jeg opfordre til særligt at lytte til de indslag, jeg har markeret med stjerner i oversigten på forsiden (dvs. indslag 3, 4, 5, 10, 12 og 15) eller læse udskrifter af to af disse indslag, som er vedlagt som bilag. Her vil jeg blot kort nævne et par af de metodemæssige overvejelser og erfaringer, jeg har gjort mig undervejs, som ikke fremgår af radio-indslagene.

En kamp om dokumenter og paragraffer

En væsentlig del af indslagene i serien er båret af dokumenter, jeg har fået udleveret ved hjælp af aktindsigt (indslag 3, 4, 6, 9 og 15). Men som udsendelserne vidner om, har myndighederne i ingen af sagerne fulgt Offentlighedslovens regler og i første omgang udleveret de dokumenter, de burde. Det har gjort det nødvendigt selv at kunne dokumentere, at der eksisterer flere papirer end først oplyst i den enkelte sag. Derfor har jeg som altovervejende hovedregel begæret aktindsigt i de samme dokumenterne hos flere myndigheder på samme tid. I den situation har det flere gange vist det sig, at f.eks. Arbejdsmarkedsstyrelsen udleverer en del af den brevveksling, styrelsen har haft med Beskæftigelsesministeriets departement, mens departementet udleverer andre dele af den samme korrespondance. Selvom myndighederne i flere tilfælde har forsøgt at koordinere deres svar, er det ofte lykkes at finde en henvisning til et hidtil ikke oplyst journal- eller akt-nummer i bunken af papirer fra den anden myndighed. Oplysningerne fra den ene myndighed kan herefter bruges overfor den anden myndighed til i venlige toner at påvise, at jeg fra andre kilder ved, at de har tilbageholdt en række bestemte dokumenter og derfor bør gennemgå sagsakterne en gang til.

Fordi dette tovtrækkeri om dokumenter kan blive meget omfattende og langvarigt, har jeg i flere af sagerne været nødt til at nedskrive oversigter over, hvilke oplysninger og henvisninger til antageligt hemmeligholdte dokumenter, jeg har og hvorfra. Også fordi, der kan gå måneder før nye spørgsmål bliver til nye svar fra myndighederne, og de helt præcise detaljer i sagen derfor i mellemtiden bliver fortrængt fra hukommelsen.

Denne form for japansk forhandlingsteknik kræver for det første tålmodighed og vedholdenhed, hvis det skal lykkes at få myndighederne til først at 'give op' og udlevere papirerne. Men det kræver også løbende overvejelser om, hvilke aktindsigter og spørgsmål, det er indsatsen værd at forfølge. Belært af folkene bag SVTs Uppdrag Granskning overvejer jeg altid, hvad jeg maksimalt kan få ud af de timer det tager, og hvad jeg mindst vil få ud af det. Det har f.eks. fået mig til foreløbig at fravælge at begære aktindsigt i hele sagen om sygedagpengeforsøget, fordi jeg vurderer, at udsigten til reelt at få afgørende ny viden er så lille, at det ikke står mål med den indsats, det kræver fra min side og fra de embedsmænd, som et længere aktindsigt-forløb også vil bebyrde.

En anden del af indslagene er i væsentlighed båret af, at jeg har sat mig ind i, hvad der står i lovgivningen på et område, hvad der står i forarbejderne til lovgivningen eller ligefrem til den lovgivning, som den gældende lov i sin tid har afløst (indslag 3, 5, 7, 10, 13, 14). Også det kan være meget tidskrævende, særligt når man skal tilbage i tiden, hvor der kun findes trykte udgaver af Folketingstidende eller af de såkaldte SMer fra Ankestyrelsen (i dag kaldet principafgørelser), som anviser gældende ret. Men det er i mange tilfælde den eneste måde at kunne udfordre og undersøge om ministeriets brug af f.eks. sygedagpengeloven, aktivloven og serviceloven er lovlige. Hvad der i den forbindelse ikke altid fremgår af indslagene er, at jeg i ligeså høj grad afkræver de universitetsjurister, der optræder i indslagene, dokumentation for, præcis hvor de finder belæg for at mene, at ministeriet misbruger lovgivningen, før de får adgang til at fremføre disse påstande i radioen. Det er mit indtryk, at det i enkelte tilfælde har generet nogle af universitetsjuristerne, så de mildest talt er blevet godt trætte af, at jeg ikke bare stolede på deres udlægning af loven, men ville have noter og henvisninger til selv helt basale juridiske forhold – også selvom disse henvisninger og detaljer ikke direkte kan høres i radioen. Men i praksis er det

netop disse e-mails med retskilder, citater og henvisninger, som jeg i et flere forløb hele tiden har udvekslet med jurister i og udenfor ministeriet, der har gjort det muligt at påvise problemerne med følge loven i f.eks. 300-timers-sagen, i sagen om de slettede dokumenter og med at finde hjemmel til at gennemføre forsøget med sygemeldte.

Valg af kilder

Selvom de konkrete historier i sidste ende også handler om langtidsledige på kontanthjælp, mennesker på sygedagpenge eller stilladsarbejdere der balancerer rundt på kanten af polske stilladser, så er de ikke de egentlig 'ofre' i det overordnede perspektiv for serien. Det er derimod de folkevalgte politikere, der har vedtaget den lovgivning, Beskæftigelsesministeriet ikke altid overholder og det er de vælgere, der har stemt på dem. Og det er styrende for mit valg af kilder. Det betyder f.eks., at jeg i forbindelse med ministerens ulovlige brug af 300-timers-reglen i de første mange indslag ikke har kontanthjælpsmodtagere med, der ulovligt har fået standset udbetalingen af hjælp. I stedet optræder Venstres daværende ordfører på området, Irene Simonsen, som den egentligt taber, der ikke mener, at ministeren retter sig efter den lovgivning hun og et flertal i Folketinget har vedtaget. Selvom det var i kontakten med tre forskellige familier, som havde fået frataget hjælpen, at jeg ved et tilfælde opdagede, at loven blev brugt til en bredere kreds end vedtaget, er det først i det sidste og afsluttende indslag, jeg tager en af disse familier med i programmet for at undersøge, om de nu også har fået udbetalt den uretmæssigt standsede kontanthjælp med tilbagevirkende kraft (indslag 5 – de foregående indslag er ikke medtaget, fordi de er sendt før april 2008). Det betyder også, at f.eks. socialrådgivernes formand, Betina Post, og mange andre kilder, der kunne udtale sig om, hvorvidt de mener, ministerens brug af 300-timersreglen, hans sygeforsøg m.m. er godt eller skidt, heller ikke er med i indslagene.

Det er i stedet f.eks. en række jurister og andre fortolkere af lovgivning og af tal. I den forbindelse, har jeg bevidst forsøgt at få de mest habile kilder til at forklare - eller netop ikke kunne forklare - hvorfor ministeren har belæg for sin udlægning af verden.

Når en nærmere gennemlæsning af SFI's evaluering af 300-timersreglen viser, at det kan være svært at finde svar i teksten, hvis man løbende spørger sig selv "hvor ved SFI det fra?", og ministerens væsentligste konklusioner fra rapporten derfor synes at være uden dokumentation eller mangle sammenligningsgrundlag, så tænker jeg, at den mest habile kilde til at bekræfte den tese, er den forsker, der selv har skrevet rapporten. Når det ved hjælp af grundige spørgsmål til detaljerne i rapporten lykkes at få forskeren til selv at konstatere, at der ikke er belæg for centrale konklusioner, bliver indslaget på den måde så godt dokumenteret, som det overhovedet er muligt. Havde jeg i stedet bedt en anden forsker bedømme rapporten, ville resultatet i bedste fald fremstå som påstand mod påstand.

På samme måde, har jeg forsøgt at få ministeren og hans medarbejdere til i videst mulig omfang selv at svare på, præcis hvor de finder belæg for deres brug af sygedagpengeloven, serviceloven og aktivloven. Trods utallige forespørgsler er det siden 2004 ikke lykket mig at få et interview med Claus Hjort Frederiksen. Derfor er det i flere af indslagene i stedet hans embedsmænd, der svarer på disse spørgsmål. I indslagene om misbrug af 300-timers-reglen giver det fantasifulde og næsten underholdende svar, som senere viser sig ikke at holde. Men i indslagene

om forsøget med sygedagpengemodtagere, medfører det, at embedsmænd i flere omgange på bånd må medgive, at der ikke er hjemmel til forsøget i de paragraffer, ministeren hidtil har henvist til. Fordi de derved taler stik imod deres egen ministers tidligere udmeldinger, udgør de i den situation også her de mest habile kilder til netop den konklusion. Det samme gælder regeringens advokat, Kammeradvokaten, når han til bånd forklarer, at han netop ikke har taget stilling til, om sygeforsøget er lovligt, sådan som ministeren ellers har fortalt Folketinget. På den måde har jeg i forbindelse med serien løbende spurgt mig selv, 'hvem vil med størst styrke kunne bekræfte den ene eller den anden tese?' og har herefter forsøgt at få vedkommende til at medvirke.

Etiske overvejelser

Men netop denne brug af embedsmænd og forskere, kan rejse en række etiske spørgsmål, fordi de i flere tilfælde personligt bliver udstillet for ikke at have belæg for deres konklusioner, styr på hjemlen til ministerens forsøg og lign.

SFIs egen forsker forklarer f.eks. i det første indslag, at der er tale om en sproglig lapsus, når han i rapporten skriver, at alle de personer, der nu hverken får udbetalt kontanthjælp og heller ikke er kommet i arbejde, er "personer, som selv kalder sig hjemmegående", selvom det altså på ingen måde er tilfældet. At udstille en forsker for åben mikrofon for en sproglig lapsus i en rapport vil i mange andre sammenhænge kunne anses for uproportionalt i forhold til hvilke konsekvenser, det kan få for manden. Men når denne misvisende betegnelse bliver gentaget gennem hele rapporten, når SFI selv fremhæver det som en hovedkonklusion øverst i den tilhørende pressemeddelelse, når ministeren gør det samme i sin kontakt med Folketingets medlemmer og offentligheden, mener jeg, at det er af så væsentlig betydning at få korrigeret de misvisende konklusioner fra den mest habile kilde selv, at hensynet til forskeren må vige. I den situationen har jeg derfor ingen problemer haft med at bringe interviewet med SFIs forsker, hvor han på de væsentligste punkter dybest set underkender sin egen rapport. Når jeg nu et år senere ved, at forskeren løbende var i tæt kontakt med ledende medarbejdere under beskæftigelsesministeren, mens han skrev rapporten, er det blot endnu mere sikkert.

Til gengæld har jeg i forbindelse med serien valgt at beskytte andre embedsmænd, hvor jeg kunne komme til det. Det gælder f.eks. når jeg bruger citater fra de mange dokumenter, de har modtaget og skrevet. Her har jeg valgt helt at udelade embedsmændenes navne eller valgt kun at kalde dem ved fornavn.

I enkelte tilfælde, hvor jeg vil sikre mig mod at blive udsat for fremtidige beskyldninger fra ministeriets side, optager jeg de baggrundssamtaler, jeg indimellem har med embedsmænd, så jeg evt. efterfølgende internt kan dokumentere, hvad jeg og de har sagt. I forbindelse med indslagene om, hvordan ministeriet slettede spor og dokumenter efter samarbejdet med SFI om evalueringen af 300-timersreglen, har jeg således optagelser af samtaler, hvor embedsmænd klart tilkendegiver, at de har modtaget udkast til rapporten til kommentering, inden den endelige version gik i trykken. Fordi disse optagelser er meget stærke rent radiofonisk og dokumentationsmæssigt, har jeg i flere tilfælde alvorligt overvejet at bruge dem i indslagene, selvom der er tale om skjulte optagelser. Men af hensyn til de pågældende embedsmænd og af hensyn til mine egne muligheder for at modtage fortrolige oplysninger på et senere tidspunkt, har jeg valgt at lade være med at bruge optagelserne offentligt. I et af radioindslagene har jeg i stedet citeret ordret fra en sådan samtale og fortalt, at

vi om nødvendigt kan dokumentere indholdet på bånd, og på den måde undgået at udstille en bestemt medarbejder under ministeren. Efter Ombudsmanden nu er gået ind i netop sagen om de slettede sagsakter, har jeg dog overfor ham valgt at citere mere præcist fra disse båndoptagelser, fordi de gør det muligt at pege på dokumenter, der stadig ikke er blevet lagt frem.

Med venlig hilsen Jesper Tynell

Bilag: Udskrift af indslag nr. 9 og 15.

MINISTERENS FOLK SLETTER SPOR OG SAGSAKTER OM MISVISENDE SFI-RAPPORT

Indslag bragt i Orientering på P1 d. 18. marts 2009

<http://www.dr.dk/P1/orientering/indslag/2009/03/18/163926.htm>

STUDIEVÆRT:

Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen's medarbejdere har i de senere måneder slettet 58 sagsakter fra Arbejdsdirektoratets journaler. Papirerne er væk - og ikke længere i myndighedernes besiddelse.

De nu slettede dokumenter kunne formentlig ellers have vist, hvilken indflydelse Claus Hjort Frederiksen's ansatte har haft - eller IKKE har haft - på SFIs evaluering af regeringens 300-timers-regel. En evalueringsrapport, som har vist sig på afgørende punkter at forskønne virkeligheden og være direkte misvisende - i sin beskrivelse af, hvad der sker, når en gift kontanthjælpsmodtager får lukket for udbetalingen af penge, hvis ikke han eller hun har haft et almindeligt lønnet arbejde i mindst 300 timer indenfor de sidste to år.

I første omgang holdt Arbejdsdirektoratet de nu slettede dokumenter hemmelige for Orientering. Men efterhånden som vi har kunnet påvise flere og flere af dokumenternes eksistens, er ministerens medarbejdere gået ind og har slettet dem i journalen.

En jurist med medie-jura som speciale mener, at Claus Hjort Frederiksen's folk dermed - ikke bare på ét - men på en hel stribe punkter - har forbrudt sig mod Offentlighedsloven. Altså ulovligt forhindret offentligheden i at kontrollere regeringens arbejde.

Beskæftigelsesministeriet bekræfter, at brevvekslingen med SFI er slettet, men mener, det er helt på sin plads.

Jesper Tynell fortæller her historien om et halvt års tovtrækkeri - en strid om papirer - som det i dag mere end nogensinde er relevant at få afgjort:

INDSLAG:

Den 24. juni 2008 er en særlig dag for beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen. Et halvt års tid tidligere har en meget foreløbig evaluering vist, at kun 2 procent af de arbejdsløse, der helt har fået standset udbetalingen af kontanthjælp efter

den såkaldte 300-timers-regel - kun 2 procent af dem, er kommet i arbejde.

Men den 24. juni sidste år, kan ministeren med stor tilfredshed nu offentliggøre en pressemeddelelse, hvori der står - og jeg citerer:

"300-timers-reglen virker efter hensigten. Hver tredje, der har fået frakendt kontanthjælpen, er kommet i arbejde (...) Det viser ny undersøgelse fra (...) SFI.

Undersøgelsen viser derudover, at knap (...) hver tredje, der har fået frakendt kontanthjælpen, har valgt at blive hjemmegående. (...)

Langt om længe får vi én gang for alle slået fast, at 300-timers-reglen virker efter hensigten. (...), siger Claus Hjort Frederiksen."

Men der viser sig at være grundlæggende problemer med netop disse to mest centrale konklusioner i denne undersøgelse, som beskæftigelsesministeren har betalt SFI for at lave.

For det første, er den lavet på måde, der gør det umuligt at sige, hvorfor en tredjedel af dem, der har fået standset kontanthjælpen, efter et halvt år er kommet i arbejde. I hvor høj grad, er det fordi de pga. 300-timersreglen har fået lukket helt for pengene, selvom de står til rådighed og søger arbejde? ELLER: I hvor høj grad, er det fordi arbejdsløsheden helt generelt også for alle andre grupper i samme periode er faldet markant?

Netop det har man valgt at la' vær' med at undersøge, selvom man godt kunne. Det medgiver forskeren bag SFIs rapport, Henning Bjerregaard Bach, efterfølgende her i Orientering:

"Vi ved ikke, hvor mange af de 33 procent, der rent faktisk ville være kommet i arbejde alligevel, hvis de ikke var omfattet af 300-timersreglen. Så skulle man nemlig have søgt at konstruere en sammenligningsgruppe, som man kunne sammenligne de her personer med, som er kommet ind under reglen. Det kan man godt konstruere."

For det andet, viser det sig at være direkte misvisende, når man i SFIs rapport kan læse, at alle de mennesker, der nu ikke længere får udbetalt penge - og samtidig heller ikke har fået et lønnet arbejde at leve af - når de hver og en bliver betegnet som 'hjemmegående'. Det viser sig, at tallene også dækker over mennesker, der trods intensiv job-søgning reelt blot ikke

længere har en indkomst at leve af. Hvor mange, der på den måde blot er kommet i økonomisk klemme, har man valgt ikke at undersøge, medgiver forskeren efterfølgende:

"Vi har ikke lavet en særskilt kørsel på dem. Det har vi ikke.

[På side 89 i rapporten, der skriver I... der kalder I dem personer, som 'kalder sig selv hjemmegående'. Hvordan har de sagt til jer, at de er hjemmegående?]

Jamen, det... Det er måske en sproglig lapsus, der har sneget sig ind der.

[Og det vil sige, de har ikke selv sagt, at de er 'hjemmegående' sådan som der står?]

Sprogligt, ik', så er den ikke fuldt dækkende den der tekst.

[Men det er også en væsentlig konklusion i jeres pressemeddelelse. I skriver, at 33 procent ER blevet hjemmegående, som noget af det forreste. Men det vil sige, der er altså ikke tale om mennesker, der er blevet hjemmegående? Her kan også være den gruppe, der er kommet i klemme, som hverken har fået kontanthjælp eller penge, skønt de gerne ville arbejde?]

Ja, det er korrekt."

Undersøgelsen giver altså reelt hverken belæg for, at 300-timers-reglen har fået en tredjedel i arbejde - og den giver heller ikke belæg for, at dem der nu står helt uden indtægt, selv har "valgt at blive hjemmegående", som beskæftigelsesministeren skriver.

Vi har tidligere - i forbindelse med kommunalreformen - kunne dokumentere, at Claus Hjort Frederiksens ministerium har bestilt undersøgelser, der SKULLE komme frem til ET bestemt resultat - for på den måde bane vej for ministerens politik. Derfor beslutter vi os for at undersøge, om beskæftigelsesministerens ansatte også her har haft en finger med i spillet - og påvirket SFIs evaluering af ministerens 300-timers-regel eller ej.

I første omgang ser det ud som om, at Beskæftigelsesministeriet i hvert fald har haft mulighed for at læse og kommentere rapporten, inden konklusionerne blev rettet endeligt til. Det fremgår af kontrakten med SFI, at Arbejdsdirektoratet tre måneder før offentliggørelsen ska' ha' tilsendt et udkast til rapporten, som ministerens medarbejdere kan læse igennem. Vi kan også læse, at SFIs forsker allerede en måned før offentliggørelsen, skriver til en anden forsker:

"Beskæftigelsesministeriet er så glade for rapporten".

Men da vi begærer aktindsigt hos SFI for at SE de oprindelige udkast - svarer SFI i første omgang, at der er tale om en beklagelig misforståelse:

"Der ER ikke sendt rapportudkast til Arbejdsdirektoratet før den endelige udgave af rapporten forelå.

Med hensyn til udtalelsen i [en] e-mail (...), er der tale om en løssluppen og humoristisk ment kommentar, som projektlederen skrev (...). Kommentaren er alene et udtryk for projektlederens 'fornemmelse' af rapportens modtagelse. (...)

SFIs troværdighed og uafhængighed i relation til udredninger skal være absolut, og derfor har rekvirenter af undersøgelsesrapporter netop ikke adgang til at kommentere eller korrigere i udkast."

Det skriver altså SFI.

Som vi tidligere har fortalt mere detaljeret her i programmet, medgiver SFI senere - efter måneders brev-veksling - at der alligevel ER sendt "ideudkast (...) og (...) foreløbige undersøgelsesresultater" til to ansatte i Arbejdsdirektoratet. Men SFI forklarer nu - at beskæftigelsesministerens medarbejdere kun har modtaget papirerne, fordi de som fag-personer er medlemmer af en følgegruppe tilknyttet undersøgelsen - ikke som repræsentanter for ministeriet. En tilknytning, der ifølge SFI, er så tæt, at de dokumenter de har sendt til dem i Arbejdsdirektoratet skal betragtes som INTERNE dokumenter på SFI - og derfor ikke er omfattet af retten til aktindsigt.

SFIs direktør Jørgen Søndergaard forklarer efterfølgende, at

"Som hovedregel er hverken vi eller ministeriet jo interesserede i at dokumenterne, de bliver gjort tilgængelige for en bredere offentlighed, før det er færdigt... Og det er jo det, der er baggrunden for at diskussionerne undervejs foregår i en følgegruppe. Det er

et lukket forum, hvor fagfolk kan diskutere med hinanden. Men vi fremsender det først officielt til ministeriet, når rapporten er helt færdig. Det er præcis fordi, det er først fra det tidspunkt, den er omfattet af Offentlighedsloven, og derfor bliver tilgængelig for en bredere offentlighed."

Men da vi efterfølgende kontakter en af de ansatte i Arbejdsdirektoratet, der er ansvarlig for kontakten til SFI, fortæller hun, at hun kun var med i følgegruppen, fordi hun netop skulle REPRESENTERE Arbejdsdirektoratet overfor SFI. Hun oplyser også - i modsætning til SFI - at Arbejdsdirektoratet som køber af undersøgelsen i månederne før offentliggørelsen HAR modtaget udkast til rapporten. På den båndoptagelse af samtalen, vi er i besiddelse af, siger hun ordret:

"Ja, vi har fået et udkast. Det stod der jo også i kontrakten, at vi skulle have. (...) Altså det har vi jo fået, fordi - det er jo fair nok - det var aftalen, ik."

Det tyder på, at beskæftigelsesministerens folk HAR haft mulighed for at komme med indvendinger, inden rapporten gik i trykken.

Derfor begærer vi nu også aktindsigt i sagen hos Arbejdsdirektoratet under Beskæftigelsesministeriet. 1½ måned senere modtager vi et kortfattet og imødekommende brev fra direktoratet, der skriver:

"De har den 19. september 2008 bedt om aktindsigt i samtlige dokumenter som Arbejdsdirektoratet er i besiddelse af, der relaterer sig til SFI's udarbejdelse af rapporten '300-timersreglen' (...) I den forbindelse fremsendes hermed (...) Arbejdsdirektoratets journaliserede dokumenter vedr. ovenstående."

Vedlagt brevet finder vi 33 forskellige dokumenter - uden større betydning. Hvad vi ikke får oplyst - men nu et halvt år senere ved - er at direktoratet i sine journaler på det tidspunkt i virkeligheden ligger inde med op mod 100 sagsakter, udvekslet med SFI, mens undersøgelsen blev lavet.

Mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen, mener derfor, at beskæftigelsesministeriets ansatte - allerede ved at hemmeligholde disse dokumenter, bryder loven - første gang:

"Ja, det svar er i strid med Offentlighedsloven. Der er faktisk en mere omfattende journal, og der findes flere

dokumenter, men det får du ikke at vide. Det bliver skjult for dig. Det er i strid med Offentlighedsloven.

[Præcis hvad i Offentlighedsloven strider svaret her imod?]

Offentlighedsloven er bygget op sådan, at borgerne og journalister og andre der er interesserede har ret til aktindsigt i en sags dokumenter. Når så myndigheden vælger ikke at give dig alt, men holde noget tilbage, så er myndigheden forpligtet til at oplyse, at noget bliver holdt tilbage. Ellers har du jo ingen mulighed for at vide, at der faktisk findes flere dokumenter og efterprøve ved en klage, om du skulle kunne få adgang til flere dokumenter. Borgere, der beder om aktindsigt skal have et korrekt svar. Og bliver der undtaget noget, skal man have at vide, at der ER undtaget noget."

Når vi overhovedet får mistanke om, at der alligevel er flere dokumenter i sagen, end Arbejdsdirektoratet angiver, skyldes det flere ting.

For det første, ka' vi i aktindsigten ik' finde de udkast til rapporten, som en ansat har fortalt os, at direktoratet - som led i kontrakten med SFI - har modtaget i månederne før offentliggørelsen. For det andet, viser papirer, vi samtidig har fået udleveret fra Beskæftigelsesministeriet, at Arbejdsdirektoratet har skrevet resume af udkast til rapporten og sendt til ministeriet. Vi går ud fra, at det ikke er muligt at skrive resume af et udkast, med mindre det ER modtaget af ansatte i direktoratet.

For det tredje ka' vi på datoerne se, at den journal vi har fået først er oprettet og alle papirerne først er lagt ned i den 2 dage før, vi modtager dem 31. oktober.

Da vi gør opmærksom på disse forhold, medgiver Arbejdsdirektoratet i slutningen af november, at journalen ikke er den oprindelige - men er lavet til lejligheden.

"For overskuelighedens skyld blev dokumenter vedr. SFI's undersøgelse overflyttet til et nyt journalnummer"

....skriver direktoratet.

Men det gør det umuligt at kontrollere, om direktoratet har frasorteret papirer for at hemmelige holde dem og altså også har sammensat journalen til lejligheden. Derfor mener Oluf

Jørgensen, at beskæftigelsesministerens medarbejdere også på det punkt bryder loven:

"Når en myndighed rent faktisk HAR en journalisering, så må den ikke lave en ny journal til lejligheden. Så må den tage stilling til din anmodning om aktindsigt i den journalisering, som de rent faktisk har på stedet."

Da vi nu be'r om at få udleveret en oversigt over den oprindelige journal, som Arbejdsdirektoratet har holdt skjult, er der flere ting der falder i øjnene. For det første, kan vi tælle os frem til, at i alt 33 dokumenter nu helt er slettet fra journalen. Det er ikke noget, beskæftigelsesministerens ansatte oplyser os om. Men ved at følge nummereringen af sagsakterne, kan man se, at tallene pludselig springer. F.eks. kan man regne ud af dokument nr. 28 er slettet - ved at konstatere, at der stadig er oplysninger om nr. 26, nr. 27 men så først nr. 29.

Der må altså være sendt flere dokumenter frem og tilbage mellem SFI og ministerens folk - end først oplyst. En brev-veksling, som i teorien ka' ha' påvirket SFIs konklusioner. 33 sagsagter som ansatte i direktoratet altså på det tidspunkt har været inde helt og fjerne - uden at oplyse om det. Endnu en gang bryder de dermed Offentlighedsloven, påpeger Oluf Jørgensen.

"Igen er der tale om, at der er fjernet oplysninger. Der mangler dokumenter på denne liste. For det første er det jo et spørgsmål om, de KAN undtage disse oplysninger fra aktindsigt. Men under ALLE omstændigheder, så skal de oplyse, at noget er fjernet."

Først da vi peger på de manglende dokumenter, medgiver beskæftigelsesministerens medarbejdere, at de HAR fjernet sagsakter. Vi er nu helt henne ved den 21. januar 2009, før direktoratet skriver til os:

"De (...) nævnte dokumenter skulle ikke journaliseres og er derfor nu slettet."

Men der er flere problemer ved den oprindelige journal, som vi nu har fået en oversigt over.

Vi kan også se, at det ikke var korrekt, da direktoratet oplyste, at det for overskuelighedens skyld havde overført ALLE dokumenter vdr. SFIs evaluering af 300-timers-reglen til en ny journal. I den gamle journal ligger nemlig stadig 25 andre

sagsakter vedrørende undersøgelsen, som hverken er slettet eller flyttet til et andet sted.

25 dokumenter udvekslet frem og tilbage med SFI, som ifølge journal-oversigten bærer overskrifter så som "Strategi for strukturering af survey-materiale", "skema (...) 2.udkast", "sammenfatning" osv. Dokumenter og kommentarer til dokumenter, som ministerens ansatte har udvekslet med SFIs forskere, mens de skrev evalueringen af ministerens politik.

Selvom mange dokumenter allerede er slettet fra journalen - ka' disse 25 sagsakter måske gi' os svar på, om beskæftigelsesministerens folk har banet vej for de misvisende konklusioner i SFIs rapport - eller ej. Det ved vi ikke - det er det, vi gerne vil undersøge.

Men vi ved, at da vi nu peger direkte på disse 25 dokumenter, som vi sådan set siden september måned året før har begæret aktindsigt i - ja, så svarer Arbejdsdirektoratet nu:

"De nævnte dokumenter (...) er blevet journaliseret ved en fejltagelse og er nu blevet slettet."

Vi be'r derfor om at få en ny kopi af journal-oversigten - og kan ved selvsyn konstatere, at den endnu en gang er blevet betragteligt kortere. Beskæftigelsesministerens medarbejdere har altså igen været inde og slette. I alt 58 sagsakter med tilhørende bilag er nu forsvundet, væk - og ifølge Arbejdsdirektoratet ikke længere i myndighedernes varetægt.

Direktoratet forklarer, at vi under alle omstændigheder ikke ville have fået aktindsigt i de nu slettede dokumenter. Direktoratet begrundet det - li'som SFI - med, at to ansatte i direktoratet har været så tæt tilknyttet SFI, mens rapporten blev skrevet, at de dokumenter de har modtaget i Arbejdsdirektoratet skal betragtes som interne papirer på SFI - og derfor er undtaget fra aktindsigt. Mens SFI taler om en følgegruppe, kalder direktoratet nu gruppen for en styregruppe - og skriver:

"Arbejdsdirektoratet kan af hensyn til SFI's forretningspraksis ikke give (...) aktindsigt i dokumenter fra eller til styregruppemedlemmer, der er ansat i Arbejdsdirektoratet."

Efter vi i et halvt år gentagne gange har bedt om samtlige dokumenter i sagen - beslutter beskæftigelsesministerens medarbejdere altså, at de hidtil hemmeligholdte papirer i virkeligheden aldrig burde have været lagt ind i Arbejdsdirektoratets journalsystem og går DERFOR ind og sletter også dem.

Om det overhovedet er lovligt, når SFI kalder alle de dokumenter, det i et år har sendt til og modtaget fra direktoratet for interne papirer - og dermed kræver dem undtaget fra retten til aktindsigt - det ser vi i denne sammenhæng bort fra. Vi har for et halvt år siden anket SFIs afgørelse på det punkt, og har endnu ikke fået svar på.

MEN: Uanset, om SFI på den måde i praksis lovligt kan sætte Offentlighedsloven ud af kraft eller ej - ja, så er det umiddelbart IKKE afgørende for, om beskæftigelsesministerens medarbejdere i Arbejdsdirektoratet kan gøre det samme.

For hvordan kan papirer sendt fra en myndighed til en anden og lagt ind i et journal-system - overhovedet betragtes som interne papirer hos den oprindelige myndighed?

Ombudsmanden har i en afgørelse fra 1995 slået fast, at det afgørende for om dokumenter i en sådan situation rent teknisk er MODTAGET af en anden myndighed - og dermed ikke længere er interne papirer i en arbejdsgruppe - det afgørende er i den forbindelse, om ANDRE end dem, der har været en del af arbejdsgruppen har haft adgang til papirerne. Altså: I denne sammenhæng er det som udgangspunkt afgørende, om ANDRE ansatte i Arbejdsdirektoratet har kunne gå ind og læse papirerne - ELLER om de kun har været muligt for de to personer, der har været tilknyttet SFI.

Derfor er de nu afgørende at finde ud af, om de mange dokumenter sendt til og fra SFI kunne læses af andre end de to medarbejdere i direktoratet - FØR de blev slettet.

Kun hvis de har været holdt helt isoleret fra kollegerne i Arbejdsdirektoratet, kan det som udgangspunkt overhovedet komme på tale at kalde dem interne papirer på SFI - og dermed muligvis afskære os fra at se, hvad ministerens folk har sendt at kommentarer til SFI, mens undersøgelsen blev lavet - forklarer mediejurist Oluf Jørgensen:

"Disse dokumenter må ikke være tilgængelige for andre medarbejdere hos Arbejdsdirektoratet. Det er afgørende."

Men ER det kun beskæftigelsesministerens to medarbejdere, der har været tilknyttet SFI - som i praksis har haft adgang til de dokumenter - vi gerne vil se?

Der står "Offentlig Journal" - uden på de journal-oversigter, vi har modtaget fra FØR dokumenterne blev slettet. Det lyder som om, at disse journaler har været offentligt tilgængelige, og papirerne derfor ER omfattet af retten til aktindsigt.

Men for at være helt sikre, spørger vi den 12. januar blandt andet nu Arbejdsdirektoratet, om HVEM der haft adgang til dokumenterne før de blev slettet.

Se det enkle spørgsmål, viser det sig ganske vanskeligt at få nogen af beskæftigelsesministerens ansatte til at svare på. Først undlader Arbejdsdirektoratet helt at besvare det - og svarer kun på de øvrige spørgsmål i vores henvendelse. Da vi gør opmærksom på det, beklager kontorchefen fejlen og lover NU at svare på det enkle spørgsmål: HVEM har ku' læse sagsakterne, før de blev slettet.

I begyndelsen af februar modtager vi nu en e-mail med et IKKE-svar af den slags, som embedsmænd ofte skriver til Folketinget på vegne af ministre, så de i det mindste reagerer på - men i virkeligheden undgår at udtale sig om emnet. Arbejdsdirektoratet giver os dette svar:

"Hvem der kan få aktindsigt afhænger altid af en konkret vurdering i de enkelte tilfælde."

Men vi har IKKE spurgt om, hvem der kan få aktindsigt i papirerne. Vi har alene spurgt til, hvilke medarbejdere der har haft adgang til sagsakterne før de blev slettet. Det gør vi høfligt opmærksom på og gentager vores enkle spørgsmål endnu gang.

Efter adskillige ubesvarede henvendelser, og efter beskæftigelsesministerens ansatte har lovet at ringe tilbage, men alligevel ikke har gjort det - ringer vi i begyndelsen af mart endnu en gang op og slår båndoptageren til. Og så sker der noget. 7 timer senere modtager vi endelig en e-mail, der lyder:

"Svaret er (...) at ALLE ansatte i Arbejdsdirektoratet i princippet kan gå ind og læse i alle journaliserede sager i Arbejdsdirektoratets journal, med mindre de er klausulerede."

Og det er nok. Nu har vi endelig, hvad vi har brug for at vide: I et over et halvt år har op mod 100 sagsakter udvekslet med SFI ligget frit tilgængeligt for de ansatte i Arbejdsdirektoratets elektroniske journal-system. Hvis Ombudsmandens principielle afgørelse fra 1995 fortsat er gældende ret - ja, så vil vi som udgangspunkt have ret til aktindsigt i papirerne - uanset, at beskæftigelsesministerens folk et halvt år efter vi har begæret aktindsigt beslutter sig for, at dokumenterne i virkeligheden slet ikke burde have været journaliseret.

Der er med andre ord - igen udsigt til, at vi alligevel har ret til at kontrollere - om ministerens folk i den intensive brevveksling har påvirket SFIs konklusioner, så de endte med at blåstemple 300-timers-reglen som en effektiv måde at få langtidsledige i arbejde på.

Men vi kan naturligvis ha' overset noget - og derfor spørger vi nu beskæftigelsesministerens medarbejdere, præcis HVOR de finder hjemmel til lovligt at afskære offentligheden fra indsigt i papirerne og til at slette dem helt fra direktoratets journaler.

Hertil svarer Arbejdsdirektoratet i en e-mail, at det nu - EFTER dokumenterne er slettet -

"(...) har talt med sagkyndige i departementet, som ikke mener, der FINDES særlige regler for sletning."

"Det er simpelthen ikke korrekt.

[Men præcis hvor, findes der særlige regler for sletning?]

Det følger jo af Ombudsmandens praksis, at en myndighed ikke må slette sine spor. En myndighed må ikke slette oplysninger."

....siger Oluf Jørgensen.

Slår man op i den tusind sider tykke bog "Forvaltningsret", skrevet af blandt andre Folketingets Ombudsmand, kan man læse en gennemgang af ombudsmandens praksis på området. Her står f.eks., at:

"I (...) 1980 (...) kritiserede ombudsmanden at Indenrigsministeriet havde destrueret et brev fra et folketingsmedlem (...) [og] Undersøgelsesretten i

Tamilsagen anså det for tjenestestridigt at
Justitsministeriets departementschef makulerede to
juridiske notater om sagen"

Bogen henviser i øvrigt til flere andre afgørelser fra
Ombudsmanden om destruktion af dokumenter. Blandt andet en
afgørelse fra 1994. Og gør man sig den ulejlighed at gå tilbage
og finde den frem, ja, så kan man læse - at:

"Reglerne om kassation fører således som den
altovervejende hovedregel til, at myndighederne ikke på
egen hånd må kassere, slette eller på anden måde
tilintetgøre oplysninger og dokumenter, som de én gang er
kommet i besiddelse af."

Går vi tilbage i bogen, "Forvaltningsret", kan man tilmed læse,
at

"det {vil} være i strid med loven om der sker kassation
eller undlades arkivering for derved at afskære adgangen
til aktindsigt."

På den baggrund, kan det undre, at Claus Hjort Frederiksen
jurister i Beskæftigelsesministeriet, kan oplyse Danmarks Radio
om, at der slet ikke findes særlige regler om sletning.

Det gør der øjensynlig - og der findes faktisk også en lille
kattede, der gør det muligt i særlige situationer at rette
mindre fejl. "Dokumenter som ÅBENBART er indgået på en sag ved
en fejltagelse, (...) falder udenfor [aktindsigt].", kan man
læse i værket "Forvaltningsret".

En åbenbar fejl i en journal kan f.eks. være når et helt
uvedkommende stykke papir på et skrivebord har sneget sig ind i
en bunke papirer og på den måde er havnet i en forkert journal.

Men i denne sammenhæng, er det på ingen måde åbenbart, at
myndighederne anså det som en fejl, da de i første omgang
journaliserede de mange dokumenter - udvekslet med SFI - og i
månedsvis gjorde dem tilgængelige for ALLE ansatte i
Arbejdsdirektoratet - mener Oluf Jørgensen. Der er ikke noget,
der tyder på, at beskæftigelsesministerens medarbejdere heller
ikke FØR de lagde papirerne ind i journalen, har været klar
over, at de skulle sørge for, at deres kolleger under ingen
omstændigheder kunne gå ind og læse i dem.
For Oluf Jørgensen styrker det blot hans vurdering af, at de
dokumenter - som ellers muligvis ku' ha' givet os svar på, om
SFIs misvisende konklusioner vedrørende 300-timers-reglen blev

skrevet under indflydelse af ministerens folk eller ej - styrket ham i, at det under alle omstændigheder ER ulovligt, når de ansatte under ministeren nu har været inde og slette de 58 sagsakter og bilag:

"Igen må jeg sige, at det er galt det myndigheden foretager sig her. De erkender langt henne i det her forløb, at de har ikke opfyldt de betingelser, der er for at det kan betragtes som internt materiale i Socialforskningsinstituttet. De HAR journaliseret det på normal vis i Arbejdsdirektoratet. Dermed er det eksternt materiale. Dermed er det omfattet af Offentlighedsloven. Og det vil de så prøve at fixe ved at sige, 'jamen, det var en fejl og vi sletter og vi retter' osv., men den holder altså ikke. Der fanger bordet. [Hvorfor har de ikke mulighed for at rette op på en fejl, hvis de har begået en fejl, og de mener det?] Der skal være mulighed for, at offentligheden kan kontrollere, hvilke oplysninger der har været registeret og hvilken praksis, der har været ved en myndighed og derfor må sporene ikke slettes. De må vær'sgo udlevere dokumenterne."

STUDIEVÆRT:

Det sagde altså mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen.

Og skulle det vise sig, at det er ham der har ret og Beskæftigelsesministerens jurister, der ta'r fejl - ja, så ER det i praksis ikke helt umuligt at udlevere papirerne.

Selvom ministerens medarbejdere har slettet de omtalt sagsakter fra journal-systemet og myndighederne derfor ikke længere råder over dem - ja, så har de to ANSATTE i Arbejdsdirektoratet som privat-personer stadig dokumenterne liggende, oplyser direktoratet.

Hvem, der har ret - er stadig høj-aktuelt at få svar på.

For det første behandler Folketinget i øjeblikket et lovforslag fra regeringen om at stramme den såkaldte 300-timers-regel, så gifte kontanthjælpsmodtagere fremover skal op på 450 timers arbejde indenfor de sidste to år, hvis de vil ha' udbetalt hjælp. Og i den forbindelse, er det stadig interessant at vide,

hvordan SFIs evaluering af 300-timers-reglen overhovedet er blevet til.

For det andet, barsler Offentlighedskommissionen med et forslag til en ny offentlighedslov. Og også i den forbindelse, kan det være aktuelt for Folketinget at ta' stilling til, om der skal INDFØRES særlige regler om sletning af dokumenter, hvis Beskæftigelsesministeriets jurister virkelig har ret i, at de slet ikke eksisterer i dag.

Det ville vi meget gerne ha' givet beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen lejlighed til at uddybe her i programmet. Li'som vi også har tilbudt ministeriets departementschef Bo Smith og direktør for Arbejdsdirektoratet, Jesper Hartvig Pedersen, at komme med deres kommentarer til Oluf Jørgensens vurdering af, at ministerens folk på en række punkter har handlet ulovligt.

Men ingen af disse har ønsket at lade sig interviewe om emnet. "Da Arbejdsdirektoratet allerede har besvaret en række skriftlige spørgsmål i sagen er der næppe noget nyt at tilføje" - skriver Arbejdsdirektoratet direktør til Orientering.

Det var Jesper Tynell, der havde forsøgt at få svar på, hvorvidt SFIs evaluering af 300-timersreglen, er blevet til under indflydelse af beskæftigelsesministerens ansatte eller ej. Om det er tilfældet, ved vi altså stadig ikke.

DOKUMENTERNE FLØD MELLEM SFI OG BESKÆFTIGELSESMINISTERENS CHEFER

Indslag bragt i Orientering på P1 d. 15. maj 2009

<http://www.dr.dk/P1/orientering/indslag/2009/05/15/183733.htm>

STUDIEVÆRT:

Når beskæftigelsesministeren bestiller en evaluering af sin egen politik hos SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd - ja, så flyder udkast, konklusioner og forslag til rettelser frem og tilbage mellem SFI og ministerens ansatte - OGSÅ til ministerens kontorchefer og chefkonsulenter.

Det ka' Orientering nu dokumentere.

Det var derfor ikke sandt, da finansminister Claus Hjort Frederiksen - som en af sine sidste gerninger som beskæftigelsesminister - oplyste Folketinget om, at kun to særligt udpegede medarbejdere havde haft adgang til den bunke af dokumenter, de udvekslede med SFI, mens SFI skrev en evaluering af regeringens såkaldte 300-timersregel. En regel, der fratager visse kontanthjælpsmodtagere deres indkomst.

Ministerens folk hemmeligholdt i første omgang de mange papirer i sagen, da vi ville undersøge om regeringen havde forsøgt at påvirke SFIs konklusioner. Men da vi kunne påvise flere og flere af dokumenternes eksistens, gik ministerens medarbejdere i flere omgange ind og slettede dem i Arbejdsdirektoratets journalsystem.

Claus Hjort Frederiksens medarbejdere har under forløbet fastholdt, at det var lovligt at tilbageholde og senere slette dokumenterne fra journalsystemet. Men nye dokumenter viser nu, at ministerens folk hele tiden har vidst, at betingelserne for at gøre det, ikke har været til stede.

Jesper Tynell fortæller her endnu et kapitel i sagen om Beskæftigelsesministeriet og SFIs bestræbelser på at afskære offentligheden fra at kontrollere, hvordan de samarbejder, når SFI skriver udredninger for ministeren.

INDSLAG:

Er det rigtigt, at ministerens ansatte har slettet 58 sagsakter fra Arbejdsdirektoratets journalsystem? Sagsakter, som er sendt

til og fra SFI, mens SFI skrev en evaluering af beskæftigelsesministerens 300-timersregel for ministeren selv?

Da finansminister Claus Hjort Frederiksen den 1. april er kaldt i samråd for at svare Folketinget på det spørgsmål - bekræfter han, at det er tilfældet.

De 58 sagsakter er slettet, fordi de aldrig burde have været journaliseret, forklarer han.

Slettet - fordi de - ifølge Claus Hjort Frederiksen - slet ikke har været sendt til og fra ministeriet eller Arbejdsdirektoratet - men derimod sendt personligt til og fra to af ministerens ANSATTE i Arbejdsdirektoratet. To medarbejdere, der under forløbet har været medlemmer af SFIs følgegruppe til undersøgelsen - og dermed været så tæt tilknyttet SFI, at de papirer de har sendt og modtaget på deres kontorer i Arbejdsdirektoratet virkeligheden slet ikke tilhører direktoratet - men stadig skal betragtes som SFIs interne papirer.

Derfor har offentligheden aldrig haft ret til at se dem - og ministerens ansatte har lovligt kunne gå ind og slette dem, oplyste Claus Hjort Frederiksen Folketingets medlemmer:

"De slettede sagsakter, som dette samråd handler om, er interne arbejdspapirer i SFI. Det er dokumenter, der er udvekslet mellem medlemmer af SFIs følgegruppe. De er således ikke omfattet af aktindsigt."

På det tidspunkt - den 1. april - ved hverken vi eller de folkevalgte politikere, om ministeren har ret i - at det ALENE er de to ansatte i Arbejdsdirektoratet - som har været tilknyttet SFIs følgegruppe - der har set papirerne.

Men forud for samrådet, har mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen, her i programmet gjort gældende - at det under alle omstændigheder er ulovligt, når ministerens folk har slettet dokumenter i det offentlige journal-system. Og det uanset, om det er rigtigt, at de i første omgang skulle være havnet der ved en fejl.

"En myndighed må ikke slette oplysninger. Der skal være mulighed for, at offentligheden kan kontrollere, hvilke oplysninger der har været registreret og hvilken praksis, der har været ved en myndighed. Og derfor må sporene ikke slettes. De må værsgo' udlevere dokumenterne."

Vi har forud for samrådet fortalt, at vi tidligere - i forbindelse med kommunalreformen - kunne dokumentere, at Claus Hjort Frederiksen's ministerium har bestilt en undersøgelse hos Arbejdsmarkedsstyrelsen, der SKULLE komme frem til ET bestemt resultat - for på den måde bane vej for ministerens politik.

Når vi overhovedet er interesserede i at se, hvad SFIs og ministerens medarbejdere har SENDT til hinanden - i forbindelse med rapporten om 300-timersreglen, er det fordi vi også har kunnet påvise, at denne rapport fra SFI, på afgørende punkter forskønner virkeligheden eller er direkte misvisende.

Om det KAN skyldes indflydelse fra ministerens medarbejdere - ved vi ikke. Men det er stadig i offentlighedens interesse at få afklaret - netop i disse dage, hvor rapportens konklusioner spiller en central rolle i Folketingets behandling af regeringens forslag, om at udvide 300-timers-reglen til at omfatte en bredere gruppe af kontanthjælpsmodtagere. Et lovforslag, der skal stemmes om inden Folketinget om to uger går på sommerferie.

I et forsøg på alligevel få dokumenterne genskabt og udleveret - har vi derfor forud for samrådet oplyst Beskæftigelsesministeriet om, at vi ønsker at få sagen indbragt for Folketingets Ombudsmand.

Men det undgår ministeren i første omgang. For uanset, at Claus Hjort Frederiksen oplyser, at offentligheden ikke har RET til at se papirerne - og at det var lovligt at slette dem fra journalen - så vælger han på samrådet den 1. april at lægge en bunke papirer frem på bordet foran sig. Papirer, som samme dag også modtager med bud her i DR Byen.

"Jeg har jo ingen interesse i, at der kan dannes myter om, at vi bestiller uafhængige forskningsinstitutioner til at levere forudbestemte resultater, der støtter regeringens politik. Vi har lavet en fejl i journaliseringen. Det fremstår som om, det så at det så har medført, at vi har noget at skjule. Det har vi ikke, for det ligger her på bordet."

Om det nu også ER de slettede sagsakter, ministeren lægger på bordet - har vi ingen dokumentation for. Men vi kan se to ting: Mens ministerens medarbejdere ifølge journalerne har slettet 58 dokumenter - så har vi kun fået 53 dokumenter udleveret. Altså 5 sagsakter færre.

Og ser vi nærmere på akt-numrene, så er det kun nogle af de nu udleverede sagsakter, hvis numre overhovedet passer med de

slettede dokumenters aktnumre. 34 af de akt-numre, vi kan dokumentere er slettet - opstræder slet IKKE i den bunke papirer, ministeren har udleveret.

Vi har derfor spurgt Beskæftigelsesministeriet, om der findes en forklaring - og hvor resten af de slettede dokumenterne befinder sig?

Ministeriet oplyser nu i et venligt brev, at det forventer at kunne svare på disse spørgsmål inden fredag d. 29. maj. Det er den dag Folketinget går på sommerferie - og til den tid, HAR partierne stemt om den nye lov, der blandt andet med afsæt i SFIs konklusioner.

Her og nu må vi derfor nøjes med de papirer, som Claus Hjort Frederiksen altså HAR valgt at lægge på bordet.

Og DE viser med al tydelighed, at de slettede dokumenter IKKE kun har været sendt mellem SFI og Arbejdsdirektoratets to medlemmer af SFIs følgegruppe - sådan som ministeren og hans ansatte siden oktober måned sidste år har fastholdt og gentaget som begrundelse for at holde dokumenterne hemmelige og siden slette dem.

Ta'r vi f.eks. det øverste dokument i bunken - er der tale om e-mail, der hverken sendt til eller fra SFI - men er sendt fra en ansat i Arbejdsdirektoratet og over til lederen af Claus Hjort Frederiksens Politiske Sekretariat i Beskæftigelsesministeriet. E-mailen og det vedhæftede bilag handler om, HVAD SFI skal have til opgave at se nærmere på i den på det tidspunkt kommende undersøgelse af 300-timers-reglen.

Hvis vi af hensyn til de involverede embedsmænd fjerner deres efternavne, lyder teksten:

"Kære Nicolaj. Hermed dit udkast med røde tilføjelser. God weekend."

Det burde være en smal sag at konstatere, at denne sagsakt, som SFI hverken har skrevet eller her har modtaget - under INGEN omstændigheder kan betragtes som intern post på SFI, sådan som Claus Hjort Frederiksen og hans ansatte hele tiden har oplyst. De handler om SFIs undersøgelse, ja, men SFI er hverken afsender eller modtager.

Bladrer vi videre ned bunken, finder vi en e-mail som rigtig nok er sendt af en af Arbejdsdirektoratets to følgegruppemedlemmer til SFIs forsker - og handler om, hvordan SFI skal modtage de data vedrørende kontanthjælpsmodtagere, som ministeriet skal levere til undersøgelsen. Men som modtager af denne og flere andre af de slettede sagsakter står også en af kontorcheferne i Arbejdsdirektoratet - som altså ikke er medlem af SFIs følgegruppe. Det er i øvrigt præcis den samme kontorchef, som i over et halvt år overfor for Orientering har fastholdt, at dokumenterne ALENE har været tilgængelige for direktoratets to følgegruppemedlemmer - til trods for, at han altså selv personligt også har modtaget flere af sagsakterne.

Længere nede i bunken ligger et notat fra SFI, der handler om - som der står -

"hvordan vi hensigtsmæssigt kan strukturere surveydataene"

En af Arbejdsdirektoratets to følgegruppemedlemmer besvarer dagen efter SFIs henvendelse ved at forklare, at Anne - en chefkonsulent i Arbejdsdirektoratet under ministeren - skal inddrages i sagen:

"Vi kigger på det. Jeg har også sendt det til Anne (...). Men på grund af påskeferie melder vi nok først tilbage tirsdag efter påske."

En chefkonsulent i direktoratet under ministeren - får altså videresendt dokumenter modtaget fra SFI, selvom hun ikke er medlem af følgegruppen. Det VED ministerens medarbejder her - hun har selv sendt dokumenterne videre - og det oplyser hun også helt tydeligt SFI om.

Ja, ud over hvad man kan læse i selve teksten - så, står chefkonsulenten også klart og tydeligt i modtagerfeltet på denne e-mail og på flere andre af de sagsakter, som ministerens folk har slettet. Chefkonsulenten står f.eks. også som modtager af den tilbagemelding SFI efter påske får på sit notat om struktureringen af datamaterialet.

SFI får ligefrem besked om, at chefkonsulenten Anne også vil være til stede, når de to følgegruppemedlemmer holder møde med SFI i direktoratets egne lokaler. I en e-mail til SFI skriver en af direktoratets to følgegruppemedlemmer f.eks.:

"Jeg har nu booket en tid til onsdag den 22. kl. 13 i det sædvanlige lokale ved kantine. Anne (...) deltager også."
(akt 133)

Både chefkonsulent og to kontorchefer under ministeren i Arbejdsdirektoratet står i det hele taget som modtagere af både SFIs udkast og de forslag til rettelser i teksterne, som direktoratets to ansatte i følgegruppen sender frem og tilbage til SFI.

Det gælder da SFI en måned før den endelige rapport går i tryk, får tilsendt en lang liste med forslag til rettelser, tilføjelser og ændrede formuleringer i det udkast til rapportens sammenfatning af resultaterne, som SFI først har skrevet.

Cheferne under ministeren står også som modtagere, da de ansatte i Arbejdsdirektoratet et par uger før undersøgelsen skal offentliggøres har SFIs pressemeddelelse til gennemsyn og kommentering - og påpeger hvad der bør ændres i teksten inden den bliver sendt ud.

De rettelser og ændringer, ministerens folk foreslår og også får indført i SFIs rapport og pressemateriale, er - ifølge de papirer vi FORELØBIGT har fået udleveret - øjensynligt uangribelige og fagligt velbegrundede.

Men dokumenterne viser med al tydelighed, at når beskæftigelsesministeren bestiller en evaluering af sin egen politik hos SFI - ja, så flyder udkast, konklusioner og forslag til rettelser frem og tilbage mellem SFI og ministerens ansatte - OGSÅ til ministerens kontorchefer og chefkonsulenter. De står simpelthen klart og tydeligt som modtagere øverst på papirerne.

Og dermed har de samme chefer ikke kunne undgå hele tiden at vide, at sagsakterne VAR tilgængelige for andre end SFI og Arbejdsdirektoratets to følgegruppemedlemmer.

Og de har heller ikke kunnet undgå at vide, at papirerne dermed altså IKKE kan betragtes som INTERNE papirer på SFI, sådan som de og ministeren har fortalt offentligheden - når de skulle forklare, hvorfor de først hemmeligholdt og senere slettede en 58 sagsakter vedrørende SFIs undersøgelse fra direktoratets journalsystem.

"Andre medarbejdere må IKKE have adgang til disse dokumenter. I så fald mister de deres interne karakter"

- det skriver Beskæftigelsesministeriet SELV i et af sine svar til Orientering. Et ordret citat fra en principiel afgørelse, Ombudsmanden har truffet - og som derfor er gældende ret.

Når der nu er kommet nye oplysninger i sagen - betyder det derfor, ifølge mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen, at ikke alene de NU udleverede sagsakter - men også ministeriets og direktoratets ØVRIGE sagsakter sendt til og fra SFI, mens undersøgelsen blev lavet - ifølge offentlighedsloven - nu SKAL og hele tiden har skulle udleveres. Også de rapportudkast, mødereferater m.m. som slet ikke har været journaliseret og siden slettet, forklarer han:

"De burde være udleveret, når der bliver anmodet om aktindsigt. [Hvorfor burde de være udleveret, når de er sendt til følgegruppemedlemmer og fra følgegruppemedlemmer?] Det der er afgørende er, at dokumenter også er sendt til kontorchefer og andre i Arbejdsdirektoratet. Dermed er dokumenterne ikke kun udvekslet internt - de er ikke holdt som interne dokumenter - i følgegruppen, men er gået videre til Arbejdsdirektoratet. Og det betyder, at alle dokumenter der har været udvekslet i denne sag mellem SFI og følgegruppen, reelt har været udvekslet mellem SFI og Arbejdsdirektoratet og dermed er omfattet af aktindsigt.

[Så du mener, at de dokumenter, vi endnu ikke har fået udleveret, OGSÅ bør være omfattet af aktindsigt og bør udleveres, når nu papirerne her ser ud, som de gør?]

Ja, det mener jeg. Konstruktionen er faldet til jorden. Der har ikke været tale om en reel adskillelse mellem følgegruppen og Arbejdsdirektoratet. Og så kan man ikke påstå, at fordi man kan finde nogle dokumenter, der kun har været udvekslet mellem medlemmer af den såkaldte følgegruppe, at så skal de holdes ude fra aktindsigt. Konstruktionen er faldet. Der er tale om ekstern kommunikation og dermed gælder offentlighedslovens regler.

[Vil det sige, at det under alle omstændigheder har været ulovligt først at hemmeligholde papirerne og siden i flere omgange af slette dem, efterhånden som vi kunne påvise deres eksistens?]

Ja, det har været i strid med Offentlighedsloven, at dokumenterne er blevet hemmeligholdt og hele konstruktionen med en ad hoc myndighed har karakter af at være en pseudo-konstruktion.

[Jeg synes lige, vi skal høre, hvad daværende beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen, oplyste Folketinget om, da han offentliggjorde papirerne her:]

'I den konkrete sag, har det været afgørende, at ingen uvedkommende har kigget på den sag, hvor SFIs interne akter var journaliseret. Det viser den elektroniske sags historik. Og dokumenterne må derfor efter en konkret vurdering fortsat betragtes som SFI-interne dokumenter. Havde andre kigget i sagen, ville de ikke længere være SFIs interne dokumenter.'

[Oluf Jørgensen, er det korrekt, hvad finansminister Claus Hjort Frederiksen oplyste Folketinget om her?]

Ministeren undgår at oplyse, hvad der er helt centralt i sagen, at kontorchefer og andre i Arbejdsdirektoratet har fået direkte TILSENDT - pr. mail - væsentlige dele af dokumenterne. Derfor har de jo så at sige ikke haft brug for at kigge i journalen. Det er der jo ingen grund til, når de havde i deres egen mail-post disse dokumenter, som de havde brug for at studere. Man kan ikke påstå, at der er tale om en intern kommunikation i en følgegruppe."

Det siger mediejurist Oluf Jørgensen altså - ALENE fordi chefer under beskæftigelsesministeren står i modtagerfeltet på en række af de nu udleverede dokumenter.

Men går vi længere ned i bunken af papirer, som Claus Hjort Frederiksen har lagt på bordet, så er der også andet der - ifølge Oluf Jørgensen - yderligere kun kan føre til samme konklusion.

Ombudsmanden har i en afgørelse fra 1989 slået fast, at papirer heller ikke kan betragtes som interne i en arbejdsgruppe, hvis f.eks. et ministeriums repræsentant i gruppen er underlagt INSTRUKTION fra sine overordnede i ministeriet, når han eller hun skriver dokumenter til gruppen.

Da SFI - ifølge en af de ellers slettede sagsakter - spørger en af direktoratets medlemmer af følgegruppen, om SFI skal la' kontanthjælpsmodtagere i den såkaldte matchgruppe 5 tælle med i statistikken eller ej, så svarer direktoratets medarbejder i en e-mail:

"Umiddelbart ser jeg ingen grund til at udelukke 5'erne da de formodentlig også har fået et varslingsbrev. Men det

skal lige vendes med Anne (...) og hun kommer først kl. 11." (akt nr. 164)

Anne er - som tidligere nævnt chefkonsulent i Arbejdsdirektoratet under ministeren - og derfor siger mediejurist Oluf Jørgensen:

"Det er jo er klart eksempel. Udtrykket 'jeg skal lige vende med...' og så ved vi, at det er chefkonsulenten i Arbejdsdirektoratet, der her tænkes på. Jamen, når man lige skal vende det med chefkonsulenten - den pågældende medarbejder skal lige være sikker på, hvad vedkommende må mene om et spørgsmål, et konkret spørgsmål i denne sag - det viser, at der reelt er tale om en instruktionsadgang. Og dermed tydeliggøres det jo, at betingelserne for intern kommunikation for at undgå aktindsigt ved at sige, at der er tale om en intern kommunikation i følgegruppen, betingelserne er ikke opfyldt og dermed falder konstruktionen endnu klarere."

I det hele taget, er det vanskeligt at se, hvad de fleste dokumenter i bunken overhovedet har at gøre med arbejdet i den følgegruppe, som ifølge SFI også består af personer fra KL og AKF.

Ud af de 53 sagsakter, som Claus Hjort Frederiksen har valgt at lægge på bordet, er det kun 4 dokumenter, der også er sendt til de to følgegruppemedlemmer, der kommer fra KL og fra AKF. Ud over disse fire e-mails, er resten af papirerne ALENE sendt mellem SFI og beskæftigelsesministerens folk.

Heriblandt er også indkaldelser til møder - ALENE mellem SFIs forskere og ministerens medarbejdere. Når SFI har skrevet udkast til et spørgeskema, der lægger sporene ud for, hvad de kontanthjælpsmodtagere, det hele handler om, overhovedet skal spørges om - og ikke spørges om - ja, så bliver skemaet først diskuteret mellem SFI og ministerens ansatte i enerum - uden andre er tilstede.

Faktisk indkalder SFI også selv til nogle af disse møder. F.eks. skriver SFIs forsker i en e-mail til Arbejdsdirektoratet, tidligt i forløbet:

"Hermed 1. udkast til skemaet. (...) Jeg forestiller mig, at vi kunne mødes fx tirsdag kl. 10 eller engang onsdag efter kl. 10.30, altså blot Jer og Anders og mig selv. (...) vi kunne indkalde til et følgegruppemøde fx. fredag eller mandag, hvor de eksterne medlemmer også deltager."

((akt 132))

Den omtalte Anders er forskningsleder på SFI. Han og SFIs forsker på sagen mødes altså alene med ansatte under beskæftigelsesministerens for at diskutere, hvilke spørgsmål der skal rejses og hvilke der skal streges ud, når SFI evaluerer ministerens politik.

Uanset om det er styrke eller en svaghed for troværdigheden af den endelige rapport, så er det under alle omstændigheder ikke i overensstemmelse de forklaringer, som SFIs direktør Jørgen Søndergaard tidligere er kommet med i sagen her i Orientering. Jørgen Søndergaard har oplyst offentligheden om, at der netop SIDDER eksterne følgegruppemedlemmer med til møderne med ministeriet, for at forhindre politisk styring af resultaterne:

"Ved at vi sørger for at den drøftelse, den finder sted i et forum, hvor det ikke bare er en dialog mellem vores forskere og nogle ansatte i et ministerium, men der faktisk også er repræsentanter fra - det kan være fra fagbevægelsen, det kan være fra kommuner, det kan være andre eksperter - så det er en gruppe, der samles om at drøfte de her ting - det er for mig at se en garant for, at det foregår på et sagligt grundlag og ikke bliver inficeret af nogle politiske hensyn og ønsker."

Det hører med, at SFI i skriftlige svar til Orientering indtil nu OGSÅ har oplyst offentligheden om, at:

"Der er ikke sendt rapportudkast til Arbejdsdirektoratet før den endelige udgave af rapporten forelå.(...)

SFIs troværdighed og uafhængighed i relation til udredninger skal være absolut, og derfor har rekvirenter af undersøgelsesrapporter netop ikke adgang til at kommentere eller korrigere i udkast."

Og SFIs direktør Jørgen Søndergaard har efterfølgende forklaret, at de "ideudkast (...) og (...) foreløbige undersøgelsesresultater" som SFI senere har medgivet, at to ansatte i Arbejdsdirektoratet HAR fået tilsendt - KUN er sendt til DEM personligt som følgegruppemedlemmer - og IKKE til andre af beskæftigelsesministerens medarbejdere - NETOP for at afskære offentligheden fra at have ret til at se SFI og ministerens folk over skulderen:

"Som hovedregel er hverken vi eller ministeriet jo interesserede i at dokumenterne, de bliver gjort tilgængelige for en bredere offentlighed, før det er

færdigt. Og det er jo det, der er baggrunden for at diskussionerne undervejs foregår i en følgegruppe, det er en... det er et lukket forum, hvor fagfolk kan diskutere med hinanden, men vi fremsender det først officielt til ministeriet, når rapporten er helt færdig. Det er præcis fordi, det er først fra det tidspunkt, den er omfattet af Offentlighedsloven, og derfor bliver tilgængelig for en bredere offentlighed."

Men nu vi ved altså, at følgegruppen IKKE - er et lukket forum. Men at kontorchefer og chefkonsulenter under ministeren løbende har modtaget SFIs udkast til spørgeskemaer, konklusioner, rettelser osv. Ja, ligefrem har siddet med på møderne, når SFIs forskere er mødtes med ministerens ansatte bag lukkede døre.

Og det har SFI hele tiden været klar over, viser den bunke papirer, vi nu foreløbig har fået udleveret.

SFIs forsker sender f.eks. en indkaldelse til et møde. Tydeligvis ikke et møde i følgegruppen, men i en arbejdsgruppe, som alene består af SFI og ministerens folk. I emnefeltet står der "Møde i arbejdsgruppen om spørgeskemaet" - og SFIs forsker skriver:

"Kære alle

Jeg indkalder til det 2. møde i vores arbejdsgruppe om spørgeskemaet. (...)

Hvis I vil have Anne (...) med, inviterer I hende blot med.

Jeg udsender 2. udkast til skemaet mandag formiddag."

En senere mødeindkaldelse fra SFI - starter med ordene - "Kære (...) Anne" - og vidner om, at SFI også ligefrem SELV inviterer chefkonsulenten i Arbejdsdirektoratet under beskæftigelsesministeren med - denne gang til et af de få møder i netop følgegruppen, hvor en person fra AKF også deltager.

Ja, SFI beder ligefrem i en mail om, at udkast til, hvad kontanthjælpsmodtagerne skal spørges om og ikke spørges om i undersøgelsen, bliver VIDERESENDT til netop chefkonsulenten, der således kan læse med, kommentere og komme med rettelser.

Dermed sørger SFI altså selv for, at dokumenterne kommer ud til en bredere kreds end det lukkede forum, som SFIs direktør Jørgen Søndergaard ellers har forklaret, at følgegruppe-møder og papirer bliver holdt indenfor.

Når SFI i snart et år har afvist at lade offentligheden se netop disse dokumenter med henvisning til, at de alene var forbeholdt medlemmer af følgegruppen - ja, så er det altså sket samtidig med, at SFI i papirerne hele tiden har ku' se, at SFI selv og ikke mindst de ansatte i Arbejdsdirektoratet har sørget for, at dokumenterne blev sendt videre til chefer under beskæftigelsesministeren. Det står simpelthen i øverst oppe på de enkelte sagsakter.

For at få resten af papirerne udleveret, er det snart 8 måneder siden, vi ankede SFIs afslag på aktindsigt til Velfærdsministeriet. Men Velfærdsministeriet har endnu ikke svaret og er helt holdt op med at reagere på vores både skriftlige rykkere og telefoniske henvendelser. Dermed har Velfærdsministeriet i praksis nu i 8 måneder forhindret os i at bringe SFIs afslag på aktindsigt videre til Ombudsmanden - og dermed forhindret os i, at få syn for sagn for, om og hvordan ministerens folk har været med til at påvirke SFIs undersøgelse og konklusioner.

Men med de NYE dokumenter - vi foreløbig modtaget fra Beskæftigelsesministeriet - kan SFI ikke længere undslå sig for at skulle udlevere samtlige de papirer, SFI har sendt til og fra ministerens medarbejdere, mens rapporten om 300-timersreglen tog form. Det påpeger mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen:

"De har kunne se, at dokumenter gik videre til kontorchefer og andre i Arbejdsdirektoratet. Og dermed må SFI vide, at dokumenterne reelt er afgivet til Arbejdsdirektoratet. Og så kan SFI ikke påstå, at der er tale om intern SFI-kommunikation. Der er sådan set grund til at - da sagen jo er vigtig - så er der grund til, at få kuglegravet det hele. Og det må jo kunne lykkes. Vi har to myndigheder på banen. Vi har SFI og vi har Arbejdsdirektoratet, og hvis ikke man kan finde dokumenterne det ene sted, så må man kunne finde dokumenterne det andet sted og dermed få dem lagt frem til offentligheden."

STUDIEVÆRT:

Det sagde mediejurist ved Journalisthøjskolen, Oluf Jørgensen.

Jesper Tynell havde produceret dette indslag - og det var Michael Christophersen, der lagde stemme til citaterne fra de mange dokumenter.

Orientering ville gerne have givet finansminister Claus Hjort Frederiksen, SFIs direktør Jørgens Søndergård og Arbejdsdirektoratet lejlighed til at komme med deres udlægninger af sagen - give dem mulighed for eventuelt at korrigere vores fremstilling.

Men de har alle takket nej til at medvirke. De ønsker ikke at stille op og svare på de spørgsmål, vi har tilsendt dem skriftligt i løbet af ugen.

På Orienterings hjemmeside kan man høre de tidligere indslag om indholdet SFIs rapport om 300-timers-reglen og om HVORDAN det lykkes at finde ud af, at Arbejdsdirektoratet først hemmeligholdt og senere i flere omgang slettede en del af de omtalte sagsakter fra den sit journalsystem.

Indslagene er samlet på under temaet med overskriften "Misbrug af 300-timers-reglen". Og adressen er som altid: dr.dk/orientering